

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/147/2023
Identifikačné číslo spisu:	3122201797
Dátum vydania rozhodnutia:	31.07.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Halušková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:3122201797.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov: 1/ F. P., narodeného XX. U. XXXX, S. S., Š. XX/XX, 2/ Y. W., narodenej XX. U. XXXX, W. W., S. X. XXXX/XX, oboch zastúpených advokátom Mgr. René Nguyenom, Partizánske, Moyzesova 471/1, za účasti 1/ Obce Trenčianska Teplá, Trenčianska Teplá, M. R. Štefánika 376/30, IČO: 00 312 045, 2/ Slovenského pozemkového fondu, Bratislava, Búdkova 36, IČO: 17 335 345 a 3/ Lesov Slovenskej republiky, š. p., Banská Bystrica, Námestie SNP 8, IČO: 36 038 351, o potvrdení nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 21Vyd/1/2022, o dovolaní navrhovateľov proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 18. mája 2023 sp. zn. 27Co/27/2023 takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1.1. Okresný súd Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 24. januára 2023 č. k. 21Vyd/1/2022-36 zamietol návrh na začatie konania o potvrdenie vydržania a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

1.2. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že navrhovatelia sa podľa § 359j ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) domáhali potvrdenia nadobudnutia ich vlastníctva titulom vydržania a tiež určenia, že sú vlastníckmi pozemku v katastrálnom území S. S., o výmere 400 m², ostatná plocha, zapísaného na LV č. X, parcely registra „C“ č. 4673/8, a to každý z nich s veľkosťou spoluvlastníckeho podielu 1/2. Dôvodili, že dňa 25. 06. 1957 ich právny predchodca E. P. spolu s manželkou P. nadobudli kúpou nehnuteľnosť zapísanú v pozemnoknižnej vložke č. 3722, mpč. 505, roľa T. N., neskôr identifikovanú v reg. KNC pre k. ú. S. S. ako parc. č. 4673/5 a 4673/6. Zámennou zmluvou z 15. 08. 1957 E. P. zamenil pozemok zapísaný v PK vl. č. 4762 ako PK parc. č. 552 o výmere 1888 m² za pozemok zapísaný v PK vl. č. 4674, mpč. 507, o výmere 3332 m². Dňa 09. 07. 1958 uzatvorili právni predchodcovia navrhovateľov zmluvu o zámene nehnuteľnosti zapísanej v PK vl. č. 3722 ako PK parc. č. 505 za pozemok PK parc. č. 506 zapísaný v PK vl. č. 3728. Na základe rozhodnutia o dedičstve zo dňa 22. 09. 1966 po poručiťelke P. P. nadobudli vtedajšie parcely parc. č.

4673/3 a 4673/4, ktoré boli súčasťou PK parcely č. 506 zapísanej v PK vl. č. 3728 navrhovateľa, každý v podiele 1/8. Podľa identifikácie Správy geodézie a kartografie v Bratislave, strediska geodézie v Trenčíne neskoršia parcela registra „C“ parc. č. 4673/3 bola súčasťou pôvodnej parcely č. 506, zapísanej v PK vl. č. 3728 vo vlastníctve právnych predchodcov navrhovateľov. Dňa 01. 07. 1973 vlastníci parcely č. 508 písomne prehlásili, že odpredajú právnomu predchodcovi navrhovateľov časť parcely č. 508 o výmere 375 m²; prehlásenie učinili za účelom vyhotovenia geometrického plánu č. 243-253-0133-86 na vytvorenie a zápis parcely č. 4673/8, ostatná plocha o výmere 400 m², pre účely následnej výstavby v prospech právneho predchodcu navrhovateľov a samotných navrhovateľov. Z oznámenia Okresného úradu Trenčín, katastrálneho odboru z 21. 11. 2017 vyplynulo, že parc. reg. „C“ č. 4673/8 s výmerou 400 m² vznikla z dielov pôvodných pozemkovoknižných parciel č. 506, 507 a 508. Navrhovatelia tvrdili, že v zmysle § 135a ods. 2 Občianskeho zákonníka im (resp. ich právnomu predchodcovi E. P.) vznikol nárok na uzavretie dohody o osobnom užívaní pozemku (vytvoreného geometrickým plánom č. 243-253-0133-86 zo dňa 17. 06. 1986) KNC parc. č. 4673/8 o výmere 400 m², k. ú. S. S., nakoľko bola vytvorená z pôvodných PK parciel č. 506, 507, 508, kde boli podielovými spoluvlastníkmi a ktoré boli dlhodobo v ich držbe. K uzavretiu písomnej dohody o zriadení práva osobného užívania a jej registrácii štátnym notárstvom nikdy nedošlo aj v dôsledku významných zmien v spoločnosti a s tým súvisiacich zmien právnych noriem. Bez vedomosti o existujúcej právnej úprave v dobrej viere pozemok ako svoj vlastný užívali, čím podľa ich názoru splnili zákonné podmienky nadobudnutia vlastníctva tejto parcely vydržaním. Navrhovatelia ako podieloví spoluvlastníci dobromyseľne užívali nehnuteľnosť odo dňa vyhotovenia geometrického plánu č. 243-253-0133-86, t. j. 17. 06. 1986 a od smrti E. P. H. XX. XX. XXXX ju užívali v celosti. O spochybnení svojho vlastníckeho práva sa dozvedeli až v roku 2017 z verejne dostupných údajov katastra nehnuteľností. Nakoľko sa do doby vydržania vlastníckeho práva k pozemku započítava aj vydržacia doba ich právneho predchodcu, navrhovatelia tvrdili, že k vydržaniu mohlo dôjsť po uplynutí desaťročnej vydržacej doby najskôr dňa 18. 06. 1996.

1.3. Súd prvej inštancie posúdiac zistené skutočnosti podľa § 359a, e ods. 1 - 3, § 359f ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, § 198 ods. 1, § 200 ods. 1, § 205 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01. 04. 1983 do 30. 06. 1988, § 135a ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01. 04. 1983 do 30. 06. 1988, § 872 ods. 1, 2, 5, 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01. 01. 1992 do 31. 12. 1992, § 134 ods. 1, 3, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej „OZ“), s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/126/97 dospel k záveru, že návrhu nie je možné vyhovieť. Navrhovatelia nepreukázali splnenie zákonných predpokladov pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním v podobe nadobúdacieho titulu a dobromyseľnosti držby. Právny predchodca E. P. mal záujem o vytvorenie stavebných pozemkov za účelom výstavby rodinného domu a mal vedomosť, že právo osobného užívania možno zriadiť len k pozemkom v socialistickom vlastníctve. Rozhodnutím Okresného národného výboru v Trenčíne zo dňa 13. 05. 1987 zn. Výst. 401/87-336 došlo k vyvlastneniu pozemkov s tým, že osobám, ktorým boli pozemky vyvlastňované (aj E. P.) bude vyplatená finančná náhrada; vyvlastnenie bolo realizované za účelom výstavby rodinných domov v určených lokalitách. Miestny národný výbor v Trenčianskej Teplej 13. 06. 1989 požiadal o zápis vlastníckeho práva aj k parc. č. 4673/8 na Čsl. štát. Navrhovatelia nepredložili argumenty k tomu, že ich právny predchodca nadobudol právo na uzavretie dohody o osobnom užívaní pozemku v zmysle § 135a ods. 2 Občianskeho zákonníka, účinného od 01. 04. 1983 do 30. 06. 1988, ktorý predpokladal vydržanie vlastníctva pre štát a následne vznik práva na uzavretie dohody o osobnom užívaní. Tvrdenie, že E. P. ústne požiadal o pridelenie pozemku do osobného užívania navrhovateľa nekonkretizovali. Naopak tvrdili, že vzhľadom na zmenu režimu v štáte k vydaniu rozhodnutia o pridelení pozemku do osobného užívania nedošlo a nedošlo ani k uzavretiu a zavkladovaniu dohody o osobnom užívaní pozemku. Ak sa navrhovatelia, resp. ich právny predchodca domnievali, že im vzniklo pred dňom účinnosti zák. č. 509/1991 Zb. právo, aby bola uzavretá dohoda o osobnom užívaní pozemku, ale do účinnosti tohto zákona už nedošlo k dohode, príp. k jej registrácii, mali právo na uzavretie kúpnej zmluvy k pozemku, ktorého sa týkalo rozhodnutie o pridelení pozemku (ak k rozhodnutiu došlo) do osobného užívania (§ 872 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Právo na uzavretie kúpnej zmluvy si k predmetnému pozemku nikto neuplatnil. Okresný súd poznamenal, že ospravedlniteľným omylom môže byť výnimočne aj omyl právny, ktorý spočíva v neznalosti, alebo v neúplnej znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov a z toho vyplývajúceho nesprávneho posúdenia právnych dôsledkov

právnych skutočností. Omyl vychádzajúci z neznalosti jednoznačne formulovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka platného v dobe, keď sa držiteľ chopil držby, však ospravedliteľný nie je. Pokiaľ sa držiteľ chopil držby nehnuteľnosti na základe toho, že po vyvlastnení bude vydané rozhodnutie o pridelení pozemku do osobného užívania a následne uzavretá dohoda o osobnom užívaní ako predpokladal zákon, nemohol byť so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že je vlastníkom tejto nehnuteľnosti. Tento postup E. P. poznal a realizoval ho pri parc. č. 4672/3, kedy na základe jeho ústnej žiadosti bolo vydané rozhodnutie o pridelení pozemku do osobného užívania. Oprávnenosť a dobromyseľnosť držby nebola ako podmienka vydržania splnená. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 52 CMP.

2.1. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 18. mája 2023 sp. zn. 27Co/27/2023 ako vecne správne (§ 387 ods. 1, 2 CSP) potvrdil odvolaním navrhovateľov napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Zdôrazniac mimosporový charakter konania, ktorého účelom nie je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti (ako sa zjavne nesprávne vychádzajúc z formulovania petitu návrhu domnievali navrhovatelia) odvolací súd pripomenul, že bolo procesnou povinnosťou navrhovateľov (ktorú nespĺnili) osvedčiť, že nadobudli vlastnícke právo vydržaním podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

2.2. Na zdôraznenie správnosti uznesenia súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol, že návrh na začatie konania o potvrdení vydržania (§ 359a až § 359k CMP) má okrem všeobecných obsahovať aj osobitné náležitosti (§ 359d ods. 2 CMP), predovšetkým pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností a označenie dôkazov na ich preukázanie. V nadväznosti na to neobstoí námietka navrhovateľov, že súd prvej inštancie prísne a formálne posudzoval splnenie zákonom stanovených podmienok pre vydržanie. V tomto type konania skúmanie ich naplnenia bola primárna a najvýznamnejšia úloha okresného súdu, ktorú objektívne a s udržateľnými závermi v okolnostiach posudzovanej veci splnil.

2.3. Navrhovateľ musí uviesť skutočnosti, od ktorých odvodzuje svoju dobromyseľnosť ako presvedčenie, že nekoná bezprávne, keď užíva určitú vec. Okolnosťami, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery, sú aj okolnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia práva (právneho titulu), teda uchopenia sa držby. Odvolací súd poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/287/2006 a sp. zn. 5Cdo/234/2009, podľa ktorých medzi základné okolnosti svedčiace o oprávnenosti držby veci patrí aj to, ako vec/právo (držiteľ) nadobudol a či mu svedčí nejaký nadobúdaci titul. Navrhovatelia odvodzovali vydržanie vlastníckeho práva od toho, že ich právny predchodca E. P. spolu s navrhovateľmi boli podielovými spoluvlastníkmi parciel č. 507 a 508, tvorenými parcelami reg. „E“ č. 4674 a 4675 teraz vo výlučnom vlastníctve navrhovateľov a parcely reg. „C“ č. 4673/8 v terajšom výlučnom vlastníctve Obce Trenčianska Teplá, pričom rozhodnutím Okresného národného výboru v Trenčíne z 13. 05. 1987 sp. zn. Výst. 401/87-336 došlo k vyvlastneniu KKN parc. č. 4673/8 z pôvodného vlastníctva navrhovateľov a ich právneho predchodcu v prospech Československého štátu za účelom následného uzavretia dohody o osobnom užívaní tohto pozemku. K uzavretiu písomnej dohody o zriadení práva osobného užívania a jej registrácii Štátnym notárstvom nedošlo, no podľa tvrdenia navrhovateľov bola uzatvorená ústne a právny predchodca navrhovateľov spolu s navrhovateľmi boli v dobrej viere, že im nehnuteľnosť patrí rovnako ako tomu bolo do rozhodnutia o vyvlastnení; pozemok v celosti ako vlastný aj naďalej užívali.

2.4. Navrhovatelia nešpecifikovali, kedy E. P. ústne žiadal o pridelenie pozemku do osobného užívania a kompetentné úrady na jeho žiadosť nereagovali, rovnako nebola tvrdená ani preukázaná existencia písomnej dohody/rozhodnutia o pridelení dotknutého pozemku do osobného užívania navrhovateľom, resp. ich právnenému predchodcovi. Transformácia práva osobného užívania na vlastnícke právo v zmysle § 872 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01. 01. 1992 do 31. 12. 1992 vyžadovala vznik práva osobného užívania pozemku v zmysle § 205 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení pred novelou zákonom č. 509/91 Zb.. Pokiaľ navrhovatelia v uvedenom období boli v domnení, že im vzniklo právo na uzavretie dohody o osobnom užívaní pozemku, ale do účinnosti tohto zákona už k tomu nedošlo, mali uplatniť právo na uzavretie kúpnej zmluvy k pozemku, ktorého sa týkalo rozhodnutie o pridelení pozemku (pre prípad, ak by k takémuto rozhodnutiu došlo) do osobného užívania (§ 872 ods. 5 Občianskeho zákonníka), ktoré si neuplatnili. Navyše aj v prípade prítomnej, i keď neregistrovanej dohody o zriadení práva osobného užívania pozemku z rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Cdo/126/97 vyplýva

právny názor, že Občiansky zákonník v súvislosti s úpravou vydržania neupravoval a neupravuje možnosť považovať pre účely vydržania dobu užívania pozemku na základe neregistrovanej dohody o zriadení práva osobného užívania pozemku uzavretej podľa § 205 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení pred novelou zákonom č. 509/1991 Zb. za dobu oprávnenej držby. Odvolací súd zhrnul, že doba užívania pozemku na základe neregistrovanej dohody pre účely vydržania nie je vôbec relevantná.

2.5. Vychádzajúc z rozhodnutia o vyvlastnení pozemkov za účelom výstavby rodinných domov v určených lokalitách právny predchodca navrhovateľov ani oni samotní nemohli byť v dobrej viere, že im tieto pozemky napriek vyvlastneniu za náhradu naďalej vlastnicky patria. Ak sa držiteľ chopil držby nehnuteľnosti na základe toho, že po vyvlastnení bude vydané rozhodnutie o pridelení pozemku do osobného užívania a následne uzavretá dohoda o osobnom užívaní, nemohol byť so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že je vlastníkom tejto nehnuteľnosti. E. P. zákonný postup poznal, keďže bol realizovaný vo vzťahu k parcele č. 4672/3, keď na základe jeho ústnej žiadosti bolo vydané rozhodnutie o pridelení uvedeného pozemku do osobného užívania, k čomu v prípade parc. č. 4673/8 nedošlo. Podmienka dobromyseľnosti ako predpokladu oprávnenej držby tak v okolnostiach posudzovanej veci splnená nebola a súd prvej inštancie postupoval správne, keď bez ďalšieho návrh zamietol.

2.6. Odvolací súd zdôraznil, že tieto závery nie sú v kolízii s nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 484/2015, na ktorý v odvolaní poukazujú navrhovatelia, pretože na posudzovanú vec nie je aplikovateľný vzhľadom na odlišné skutkové okolnosti. V zmysle tohto nálezu držiteľ mohol byť objektívne presvedčený, že držanú vec nadobudol poctivým spôsobom, ak za ňu zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie, alebo preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie. V posudzovanej veci neprideleniu pozemkov do osobného užívania predchádzalo ich vyvlastnenie za náhradu. K argumentácii navrhovateľov rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. 01. 2016 sp. zn. 4Cdo/506/2015 odvolací súd uviedol, že nie je spochybnené, že vydržanie hojí najmä vady alebo nedostatky nadobúdacieho titulu a nadobúdateľ vecí môže byť považovaný za oprávneného držiteľa pri splnení aj zostávajúcich podmienok aj v prípade, ak je zmluva neplatná pre vadu, o ktorej nadobúdateľ nemohol pri zachovaní obvyklej opatrnosti vedieť, alebo ak tu výnimočne titul vôbec nie je a nadobúdateľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že tu titul je. V podmienkach posudzovanej veci ale k naplneniu týchto predpokladov nedošlo.

2.7. Odvolací súd uzavrel, že v okolnostiach veci nebola osvedčená dobromyseľnosť na strane navrhovateľov/ich právneho predchodcu ani preukázaná udalosť, ktorá u nich mohla odôvodnene vyvolať presvedčenie, že sa stali jej vlastníkm. Len samotné dlhodobé užívanie pozemku v domnení skutočného vlastníctva nie je spôsobilé osvedčiť existenciu (hoc i domnelého) titulu, od ktorého navrhovatelia svoje vlastnícke právo odvodzujú.

2.8. Odvolací súd tiež poznamenal, že navrhovatelia žiadali potvrdiť vo svoj prospech vydržanie vlastníctva celej parcely (ku ktorému malo dôjsť ešte za života ich právneho predchodcu E. P.). Parcela CKN parc. č. 4673/8 je však tvorená parcelami, pričom ich právny predchodca bol aj ich podielovým spoluvlastníkom. Navrhovatelia opomenuli, že vo vzťahu k podielu v dotknutej parcele pripadajúcemu na ich právneho predchodcu vo vzťahu k nim absentuje nadobúdací (prevodný) titul (jeho existenciu nepreukazovali, ani netvrdili).

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podali navrhovatelia dovolanie tvrdiac existenciu dovolacích dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP. Tvrdili, že súdy sa v dostatočnej miere nezaoberali podstatou inštitútu vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Za odporujúci účelu právnej normy označili výklad dôvodov, pre ktoré navrhovatelia nemohli podľa súdnych rozhodnutí vydržať vlastnícke právo. Nestotožnili sa s právnym názorom odvolacieho súdu, že súd prvej inštancie neposudzoval splnenie zákonom stanovených podmienok vydržania prisne a formálne. Zdôraznili, že vyzývacie uznesenie nie je uznesením o potvrdení nadobudnutia vlastníctva vydržaním; zamietnutím návrhu na jeho vydanie súd nedá účastníkom priestor vyjadriť sa k právnemu stavu, ktorí chcú dosiahnuť. Navrhovatelia (ďalej aj „dovolatelia“) tvrdili, že krajský súd sa nevysporiadal s ich argumentáciou ohľadom zmeny právneho režimu a objektívnych okolností, ktoré by dobrú vieru právneho predchodcu navrhovateľov potvrdzovali. K nadobúdaniu vlastníctva do osobného užívania v prípade navrhovateľov dochádzalo v čase zmeny režimu, kedy sa zákony v priebehu nasledujúcich dvoch až troch rokov menili najvýznamnejším spôsobom. V zmysle dedičského rozhodnutia sp. zn. D 916/66 každý z navrhovateľov nadobudol 1/8 na nehnuteľnostiach vtedy evidovaných ako parc. č. 4673/3 a 4676/4. Pred vydaním

rozhodnutia o pridelení stavebného pozemku do osobného užívania bolo potrebné v prípade vlastníctva fyzických osôb vykonať vyvlastnenie. Zákon neriešil transformáciu osobného užívania na vlastníctvo v prípadoch vyvlastnenia za účelom pridelenia nehnuteľnosti do osobného užívania, ku ktorému v dôsledku zmeny režimu nikdy nedošlo. Rozhodnutie Okresného národného výboru v Trenčíne z 13. mája 1987 o vyvlastnení nemôže predstavovať úkon, ktorým by sa navrhovatelia alebo ich právny predchodca slobodne a vážne zbavovali svojho majetku v prospech socialistickej organizácie. Súd by mal teda odpovedať, či uvedené rozhodnutie je skutočným prejavom vôle právneho predchodcu navrhovateľov. Rovnako je podľa dovolateľov namieste zodpovedať otázku dobromyseľnosti a oprávnenosti držby k nehnuteľnostiam nadobudnutým a užívaným pred 01. januárom 1992. Za nevyriešenú označili aj otázku „či záujemca o nadobudnutie vlastníctva do osobného užívania v zmysle predpisov pred zmenou režimu mohol byť dostatočne obozretný, ak dochádzalo k zmene právnych predpisov vo veľmi krátkom období, pričom existovali aj obdobia právneho vákua, kedy síce došlo k recepcii jednej právnej normy, ale jej aplikácia bola inou právnou normou vylučovaná“. Poukázali na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 484/2015, ktorým bola prelomená judikatúra najvyššieho súdu ohľadne nutnosti registrácie zmlúv na štátnom notárstve ako predpokladu preukázania oprávnenosti držby. Tvrdili tiež, že finančná náhrada za vyvlastňované nehnuteľnosti navrhovateľom alebo ich právnenému predchodcovi nebola nikdy vyplatená. Poukázali aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/506/2015, v zmysle ktorého vydržanie hojí najmä vady alebo nedostatok nadobúdacieho titulu. Za právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu vymedzili v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP otázku „oprávnenosti nadobúdacieho titulu a dobrej viery vydržateľov vo vzťahu k obdobiu štátneho prevratu a legislatívnych zmien“, keď nesprávne právne posúdenie spočíva v „nesprávnom výklade inštitútu dostatočnej obozretnosti vydržateľov a objektívnych okolností potvrdzujúcich alebo vylučujúcich dobrú vieru“. Pri vymedzení dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolatelia uviedli, že „odvolací súd nereflektoval judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, najmä rozsudok sp. zn. 4Cdo/506/2015“. Vo vzťahu k § 421 ods. 1 písm. c) CSP dovolatelia uviedli, že v súčasnosti sa judikatúra najvyššieho súdu v oblasti názorov na splnenie podmienok vydržania v konkrétnych prípadoch odlišuje.

4. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 2 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej tiež „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

6.1. Vzhľadom na obsah dovolania (§ 124 CSP), jeho odôvodnenie a vymedzenie dovolacích dôvodov dovolateľmi považuje dovolací súd za nevyhnutné pripomenúť, že v zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

6.2. Charakteristickým znakom otázky relevantnej z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je, že musí ísť o otázku právnu (nie skutkovú), ktorú odvolací súd riešil (t. j. vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil práve takéto riešenie) a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním.

6.3. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický odklon jej

riešenia zvoleného odvolacím súdom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu odklonil. V prípade dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podobne napríklad v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/95/2017 a 7Cdo/140/2017) uviedol, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“.

6.4. Právnu otázkou relevantnou v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP je právna otázka, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa ani nemohla ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b) CSP by dovolateľ mal a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť potrebu, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil a c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

6.5. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP je relevantná právna otázka, pri riešení ktorej sa v rozhodovacej praxi vyskytla nejednotnosť navonok prejavená v prijatí odlišných právnych názorov; inými slovami ide o otázku, ktorú už dovolací súd riešil, avšak právne názory dovolacích senátov sa ešte neustálili (nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu). Aj otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní jasným a zrozumiteľným spôsobom. V prípade, ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, je jeho (procesnou) povinnosťou: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd a b) označením konkrétnych (odlišných, aj navzájom si protirečiacich) rozhodnutí dovolacieho súdu doložiť, že nastolená právna otázka je dovolacím súdom skutočne rozhodovaná rozdielne. V rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/78/2017 najvyšší súd doslovne uviedol, že dovolateľ je „povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí dovolacieho súdu, v ktorých dovolací súd o danej právnej otázke rozhodoval rozdielne (zaujal iné právne závery)“.

6.6. Právne otázky uvedeným spôsobom dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP.

6.7. Dovolací súd poukazuje i na to, že otázku možnosti súbežného uplatnenia prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP a zároveň podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP už v minulosti (rozhodnutia sp. zn. 6Cdo/13/2017 a 6Cdo/21/2017) vyriešil so záverom, že „uplatnenie obidvoch dovolacích dôvodov naraz sa bez ďalšieho z logiky veci vylučuje - odvolací súd sa totiž nemôže odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu za súčasnej existencie stavu, keď rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená“.

7. Nadviažuc na podmienky uvedené v bode 6.2. tohto uznesenia a na dovolacie tvrdenia dovolací súd pre potreby objasnenia svojho postupu dáva do pozornosti, vychádzajúc z dovolateľmi nespochybných záverov súdov nižších inštancií, že návrhu na začatie konania o potvrdení vydržania nemohlo byť vo vzťahu k navrhovateľom (nie vo vzťahu k ich právnemu predchodcovi) vyhovené, lebo nepreukázali (ani netvrdili) existenciu (svojho) nadobúdacieho titulu (23. bod odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu).

8.1. Pri vymedzení dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolatelia uviedli, že „odvolací súd nereflektoval judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, najmä rozsudok sp. zn. 4Cdo/506/2015“ bez toho, aby vymedzili právnu otázku, pri zodpovedaní ktorej sa mali sudy nižších inštancií od záverov dovolacieho súdu prijatých v uvedenom rozsudku odkloniť. Najvyšší súd pritom v konaní sp. zn. 4Cdo/506/2015 posudzoval vydržanie vlastníctva poručiteľmi, ktorí sa ujali držby pozemkov na základe zmluvy o ich prevode neregistrovanej štátnym notárstvom, hoci zákon takúto registráciu vyžadoval, preto nemohli byť so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že sú ich vlastníckmi, aj keď subjektívne mohli byť o svojom vlastníctve presvedčení. Dobromyseľnosť držby právnych predchodcov žalobcov navyše spochybňovala už samotná kúpna zmluva z 12. apríla 1972,

ktorá nebola podpísaná všetkými jej účastníkmi. V posudzovanom spore súdy uzavreli, že právny predchodca navrhovateľov E. P.H. nedisponoval nadobúdacím titulom ani dobromyseľnosťou (vzhľadom na vyvlastnenie pozemku za odplatu a skutočnosť, že pri inom pozemku vtedajším právom aprobovaný spôsob uzavretia dohody o osobnom užívaní dodržal) a navrhovatelia nedisponujú titulom vstupu do dobromyseľnej držby.

8.2. Nad rámec uvedeného dovolací súd k tvrdeniu dovolateľov, že obdobná vec je vedená na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 7Cdo/176/2022 (v čase podania dovolania nerozhodnutá) udáva, že v uvedenom konaní dovolací súd medzičasom rozhodol rozsudkom z 23. apríla 2024 označenej spisovej značky. Dovolací súd riešil právnu otázku (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) „či z objektívnych dôvodov nezavršený proces uzavretím dohody o zriadení práva osobného užívania a jej registrácie na štátnom notárstve môže založiť oprávnenú držbu k pozemku, pre účely vydržania pozemku“, ktorá doteraz nebola podľa poznatkov dovolacieho súdu predmetom jeho rozhodovacej činnosti. Vychádzajúc zo skutkového stavu, kedy bolo vydané rozhodnutie o pridelení pozemku do osobného užívania (ktoré podľa jeho výroku stráca účinnosť ak oprávnení neuplatnia práva z neho vyplývajúce do troch mesiacov odo dňa jeho právoplatnosti), avšak nebola uzavretá dohoda o zriadení práva osobného užívania pozemku dovolací súd konštatoval, že rozhodnutie o pridelení pozemku do osobného užívania, svojou účinnosťou obmedzené a viazané na trojmesačnú lehotu od právoplatnosti, nebolo právnou skutočnosťou spôsobilou založiť dobromyseľnú držbu na strane adresátov rozhodnutia, pokiaľ nevyužili právo explicitne v ňom uvedené.

9. Dovolatelia za právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) vymedzili „špecifickú otázku oprávnenosti nadobúdacieho titulu a dobrej viery vydržateľov vo vzťahu k obdobiu štátneho prevratu a legislatívnych zmien.“ Aj keď dovolací súd v dovolacom konaní nevyžaduje dokonalú formuláciu dovolacej otázky a ani sa striktne nezameriava len na to, či dovolateľ vymedzil prípustnosť dovolania formálne na konkrétnom riadku svojho podania, v záujme zachovania rovnosti strán sporu a právnej istoty nemôže „hádať“, čo povedal dovolateľ riskujúc, že prekročí dovolateľom vymedzený rámec dovolania (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 468/2023). Pri tejto „právnej“ otázke navrhovateľov potom dovolací súd musí konštatovať, že ani v spojení s obsahom dovolania nie je možné zistiť, v ktorej konkrétnej právnej otázke (týkajúcej sa nadobúdacieho titulu svedčiaceho v prospech navrhovateľov, ktorého existenciu nepreukázali) a akým spôsobom mali súdy nižších inštancií pochybiť.

10. Pri dovolacom dôvode podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP dovolatelia uviedli len to, že v súčasnosti sa judikatúra najvyššieho súdu v oblasti názorov na splnenie podmienok vydržania v konkrétnych prípadoch odlišuje.

11. Zhrnúc uvedené dovolací súd konštatuje, že kvalifikovane zastúpení dovolatelia v dovolaní okrem svojej nespokojnosti a polemiky so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdov nižších inštancií nevymedzili (z aplikácie práva na preukázaný skutkový stav vyplývajúcu) právnu/právne otázku/otázky, ktorú/ktoré odvolací súd riešil (t. j. vysvetlil jej/ich podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil práve takéto riešenie) a na jej/ich vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním.

12. Dovolací súd aplikujúc ustanovenie § 124 CSP posudzoval dovolanie podľa jeho obsahu a v snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 z 25. mája 2021 alebo jeho nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 09. júna 2020) dospel k záveru, že dovolatelia uplatnili aj dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP (tzv. vadu zmätočnosti) namietajúc vady v dokazovaní/hodnotení dôkazov (bod 6 dovolania - „súdy z nesprávne vykonaného dokazovania ustálili právny názor“) a nedostatočné odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu.

13.1. Dokazovanie je procesným právom osobitne upravený postup súdu v civilnom konaní, slúžiaci k utvoreniu poznatkov súdu o skutočnostiach dôležitých pre rozhodnutie, ktorých existencia alebo neexistencia zostala pochybná, kedy súd svojimi zmyslami poznáva určitú rozhodujúcu skutočnosť

priamo alebo poznáva určité správy o tejto skutočnosti. Pri tomto postupe utvorené poznatky sa nazývajú skutkové poznatky a myšlienkový postup hodnotenia rozhodujúcich skutočností je skutkovým hodnotením.

13.2. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Zásada voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúca z čl. 15 základných princípov Civilného sporového poriadku, normatívne rozvinutá v jeho § 191 ods. 1 znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (v podrobnostiach pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729).

13.3. O vadách v procese dokazovania možno hovoriť vtedy, ak súd vychádzal pri rozhodnutí zo skutočnosti, pre ktorú nie je z vykonaných dôkazov podklad, alebo ak považoval určitú skutočnosť za základ svojho rozhodnutia úplne inak, ako vyplýva z vykonaného dokazovania, prípadne ak nezistil určitú podstatnú skutočnosť, ktorá bez ďalšieho z vykonaného dokazovania vyplýva.

14.1. Podľa § 359d ods. 2 CMP návrh na začatie konania o potvrdení vydržania musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí podania opísanie skutočností, z ktorých vyplýva, že navrhovateľ splnil predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním, označenie nehnuteľnosti podľa údajov z katastra nehnuteľností a označenie dňa, keď navrhovateľ nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním. Skutočnosti podľa prvej vety musí navrhovateľ osvedčiť.

14.2. Konanie o potvrdení vydržania bolo do Civilného mimosporového poriadku zavedené jeho novelizáciou vykonanou zákonom č. 68/2021 Z. z.. Dôvodová správa k § 359d objasňuje, že: „Napriek skutočnosti, že konanie o potvrdení vydržania je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku, ide o civilné konanie, ktoré je možné začať len na návrh a začatie konania ex offio sa nepripúšťa. Upravujú sa základné obligatórne náležitosti návrhu na začatie konania a rozsah bremena tvrdenia a dôkazného bremena navrhovateľa, keď navrhovateľ je povinný osvedčiť (preukázať relevantnými, zväčša listinnými dôkazmi) skutočnosti, z ktorých vyplýva, že splnil zákonom ustanovené hmotnoprávne podmienky vydržania, a teda že nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním. Základným účelom a cieľom právnej úpravy je zabezpečiť rýchle a efektívne posúdenie splnenia hmotnoprávnych podmienok vydržania navrhovateľa súdom na základe skutočností uvedených v návrhu na začatie konania a na základe najmä listinných dôkazov preukazujúcich navrhovateľom tvrdené skutočnosti. Toto „predprípravné“ štádium má za cieľ vylúčiť z konania neodôvodnené a neopodstatnené návrhy na začatie konania o potvrdení vydržania, pri ktorých je jednoznačne zrejmé, že k vydržaniu nedošlo, a súčasne nezaťažovať ostatných účastníkov konania (ich účasť v tomto štádiu konania nie je potrebná a preto sa nevyžaduje).“

14.3. Dovolatelia v dovolaní (bod 7) vytýkali, že aj keď súd pri vydávaní tzv. vyzývacieho uznesenia (§ 359f CMP) skúma splnenie podmienok pre potvrdenie vlastníctva vydržaním a dôjde k záveru o zamietnutí podaného návrhu, nedá účastníkom „absolútne žiadny priestor, aby sa k právnemu stavu, ktorí chcú dosiahnuť navrhovateľa vyjadrili, vzniesli námietky a prípadne aprobovali stav“ uvádzaný v návrhu na začatie konania. K tomu dovolací súd udáva, vychádzajúc z osobitného charakteru a zmyslu konania o potvrdení vydržania (deklarovanie vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti bez nariadenia pojednávania tak, aby bola zabezpečená ochrana vlastníckeho práva a súčasne zachovaný princíp právnej istoty) a vychádzajúc zo zákonodarcom uloženej povinnosti navrhovateľov osvedčiť v návrhu skutočnosti, z ktorých vyplýva, že splnili zákonom ustanovené hmotnoprávne podmienky vydržania, že uvedená právna úprava vyžaduje náležitú pozornosť a dôslednosť navrhovateľov už pri podávaní návrhu podľa § 359d CMP, z ktorého následne súd pri rozhodovaní (v spojení s dôkazmi k nemu pripojenými) vychádza.

15.1. Výsledkom hodnotenia dovolateľmi predložených dôkazov bol záver súdov nižších inštancií o neosvedčení dobromyseľnosti právneho predchodcu navrhovateľov/navrhovateľov vychádzajúci z absencie nadobúdacieho titulu. Z dôvodu právnej čistoty dovolací súd pripomína, že v prípade naplnenia

predpokladov vydržania podľa skorších právnych úprav došlo k nadobudnutiu vlastníctva bez zreteľa na súčasný právny stav. Právna úprava vydržania v čase, kedy mali nadobudnúť vlastníctvo k označenému pozemku navrhovateľa resp. ich právny predchodca E. P. (18. 06. 1996) bola totožná s právnou úpravou vydržania účinnou dnes, čo však nemožno povedať vo vzťahu k obdobiu vstupu do držby.

15.2. Hoci sa dovolatelia snažili s odkazom na závery Ústavného súdu Slovenskej republiky uvedené v náleze sp. zn. II. ÚS 484/2015 (ktoré postupne uvádzali v rôznych častiach dovolania) argumentovať vplyvom spoločenských zmien v r. 1989 a na ne nadväzujúcimi zmenami právnej úpravy na právnú istotu občanov, táto argumentácia na hodnotenie dôkazov v ich prípade vplyv nemá. Ústavný súd v uvedenom náleze posudzoval možnosť vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na základe kúpnej zmluvy z r. 1975 (keď bolo vystavené písomné potvrdenie o zaplatení kúpnej ceny) a následnej darovacej zmluvy, ktoré boli uzatvorené ústne napriek právnou úpravou vyžadovanej písomnej forme, ktoré potom neboli ani registrované štátnym notárstvom napriek konštitutívnemu charakteru registrácie. Ústavný súd považoval za potrebné skúmať, či držiteľ mohol byť objektívne presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol a nemôže byť rozhodujúce, že pritom nesplnil zákonné podmienky. Ústavný súd uviedol, že „Za poctivý spôsob nadobudnutia veci treba považovať také nadobudnutie, ktoré je v súlade s dobrými mravmi. Spravidla je preto rozhodujúce, že držiteľ za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie, alebo preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie“.

15.3. V posudzovanej veci z tvrdení a dôkazov predložených navrhovateľmi vyplynulo, že právnenému predchodcovi navrhovateľov boli vyvlastnené v prospech štátu pozemky v jeho (súkromnom) vlastníctve (z PK parc. č. 506 časť o výmere 192 m² a z PK parc. č. 507 výmera 170 m², t. j. spolu 362 m² pozn. dovolacieho súdu), podľa tvrdenia navrhovateľov pre to, aby po ich pridelení rozhodnutím príslušného orgánu do osobného užívania k týmto uzatvoril dohodu o osobnom užívaní (novovytvoreného pozemku KN C parc. č. 4673/8 pozn. dovolacieho súdu) a postavil na nich rodinný dom. Súd zistil, že k vyvlastneniu malo dôjsť za náhradu uvedenú vo vyvlastňovacom rozhodnutí, čo navrhovatelia v návrhu nespochybnili. K pochybnosti navrhovateľov, či k vyplateniu náhrady skutočne došlo resp. či je vyvlastňovacie rozhodnutie (na to povolaného orgánu štátu pozn. dovolacieho súdu) z 13. 05. 1987 „skutočným prejavom vôle právneho predchodcu navrhovateľov“ treba uviesť, že navrhovatelia svoje právo uplatnili v ním zvolenom druhu súdneho konania o potvrdenie vydržania, a navyše až v dovolacom konaní, v ktorom sú akékoľvek novoty neprípustné. Rovnako navrhovatelia nespochybnili, že ich právny predchodca E. P. disponoval vedomosťou o potrebe realizácie uvedeného postupu, keď v prípade iného pozemku (KN C parc. č. 4672/3) tento postup realizoval. Správny je záver súdov nižších inštancií, ku ktorému dospeli so zreteľom na všetky okolnosti vstupu E. P. do tvrdenej dobromyseľnej držby pozemku, keď sa jej chopil na základe toho, že po vyvlastnení bude vydané rozhodnutie o pridelení pozemku do osobného užívania (ktoré nebolo vydané ani ústne) a následne uzavretá dohoda o osobnom užívaní (neuzavretá ani ústne), že tento nemohol byť so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že je vlastníkom tejto nehnuteľnosti, teda že pozemok užíva v dobrej viere. Na tomto hodnotení dôkazov v konkrétnostiach súdnej veci nemôže nič zmeniť argumentácia dovolateľov o stave právnej neistoty v období spoločenských a právnych zmien po r. 1989. K vyvlastneniu nehnuteľností došlo rozhodnutím z mája 1987, k spoločenským zmenám o dva a pol roka v novembri 1989 a k zmenám právnej úpravy práva osobného užívania pozemku v podobe transformácie na vlastníctvo novelizáciou Občianskeho zákonníka účinnou od 01. januára 1992, čo je pri disponovaní nespornou znalosťou celého procesu nadobúdania osobného užívania pozemku časový priestor 4 a pol roka (od vyvlastnenia) na (aspoň) podanie žiadosti o vydanie rozhodnutia o pridelení pozemku príslušnému orgánu.

16. Pokiaľ ide o samotných navrhovateľov, tvrdili v podstate dva spôsoby nadobudnutia ich vlastníctva žiadanej nehnuteľnosti. Prvým bol poukaz na zdedenie pozemkov EN parc. č. 4673/3 a 4673/4 tvoriacich časť pôvodnej PK parc. č. 506 po neb. P. P. v spoluvlastníckom podiele každého z navrhovateľov o veľkosti 1/8 v zmysle rozhodnutia o dedičstve z 22. 09. 1966 sp. zn. D 916/66. Vo vzťahu k tomu dovolací súd udáva, že dedenie (pokiaľ nedošlo k iným právnym skutočnostiam) predstavuje samo osebe jeden zo zákonných spôsobov nadobudnutia vlastníctva rovnocenný vydržaniu (§ 132 Občianskeho zákonníka) a navrhovatelia, ako sami uvádzajú v dovolaní, týmto rozhodnutím mohli (za splnenia ostatných podmienok) preukázať svoje právne nástupníctvo po P. P.. V tomto konaní

však navrhovatelia vo vzťahu ku pozemku KN C parc. č. 4673/8 tvrdia nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním, čo vyžaduje osvedčenie splnenia zákonných predpokladov, ktorými sú spôsobilý subjekt a spôsobilý predmet vydržania, oprávnená držba a uplynutie zákonnej doby oprávnenej držby. Držba spočíva vo vykonávaní faktickej reálnej moci nad vecou s úmyslom mať vec pre seba a predpokladá existenciu dvoch zložiek (corpus possessionis - faktická moc nad vecou) a (animus possidendi - vôľa držiteľa mať vec (právo) pre seba a nakladať s ňou ako s vlastnou). Oprávnená držba sa od neoprávnenej držby odlišuje dobromyseľnosťou držiteľa. Jedným zo znakov existencie oprávnenej držby je aj nadobúdaci titul. Jeho existenciu navrhovatelia nepreukázali. Zjednodušene povedané, navrhovatelia ani netvrdili a nepreukázali spôsob (právny titul hoci aj neplatný alebo domnelý), na základe ktorého by vstúpili do dobromyseľnej držby spornej nehnuteľnosti. Tvrdili síce, že k uplynutiu vydržacej doby došlo 18. 06. 1996, teda uplynutím 10 rokov od zhotovenia geometrického plánu na zlúčenie pôvodných PK parciel č. 505, 506, 507 a 508, vo vzťahu ku ktorému ale argumentovali oprávnenou držbou E. P. založenou okolnosťami po vyvlastnení nehnuteľností. Tvrdili tiež, že od smrti E. P.Á. XX. XX. XXXX užívali pozemok v celosti navrhovatelia, opäť bez označenia nadobúdacieho titulu držby. Odvolací súd preto správne poznamenal, že navrhovatelia pri formulovaní svojho návrhu opomenuli fakt, že vo vzťahu k podielu v dotknutej parcele pripadajúceho na ich právneho predchodcu absentuje vo vzťahu k nim nadobúdaci (prevodný) titul (jeho existenciu nepreukazovali, ani netvrdili).

17. Dovolací súd zosumarizujúc uvedené uzatvára, že okresný ani odvolací súd v procese dokazovania a hodnotenia dôkazov nepochybili, keď dospeli k záveru o nespĺnení zákonom vyžadovaných podmienok vydržania vlastníckeho práva či už u právneho predchodcu navrhovateľov E. P., alebo u navrhovateľov samotných. Zároveň dovolací súd konštatuje, ako už uviedol vyššie, že zmena právneho režimu v období spoločenských zmien v prípade právneho predchodcu navrhovateľov alebo navrhovateľov samotných nebola pre rozhodnutie tejto konkrétnej veci podstatnou, preto nebolo potrebné, aby sa s ňou súdy v odôvodnení rozhodnutí vysporiadali; navyše odvolací súd pozornosť rozhodnutiu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 484/2015 z hľadiska výkladu dobromyseľnosti venoval (v 22. bode odôvodnenia). Dovolací súd dospel k záveru, že uznesenie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním v spojení s uznesením súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP a § 393 ods. 2 za použitia § 234 ods. 2 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Odôvodnenie uznesenia zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, súslednosti jeho jednotlivých častí a ich obsahová náplň zakladá jeho zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Dovolatelia v dovolaní neuvádzajú nijaké relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené v konaní pred súdmi nižších inštancií.

18. Dovolací súd potom na základe dôvodov uvedených dovolateľmi (ktorými je v zmysle § 440 CSP viazaný) dospel k záveru, že nie je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, čo by zakladalo odmietnutie dovolania. Daná je však prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, ale dovolanie nie je dôvodné. Dovolací súd naplnenie uplatneného dovolacieho dôvodu spočívajúceho v tvrdení existencie vady zmätočnosti, v intenzite zakladajúcej porušenie práva navrhovateľov na spravodlivý proces nezistil, preto dovolanie po prejednaní bez pojednávania (§ 443 CSP časť vety pred bodkočiarkou) podľa § 448 CSP zamietol.

19. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 52 CMP.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.